

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 30 pettk a Din 2, do 100 vrt Din 2.50, od 100 do 300 vrt a Din 3, večji inzerati pettk vrsta Din 4. Popust po dogovoru. Inzeratni danek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25. Rokopis se ne vrača.

Uredništvo in upravljanje
Ljubljana, Knafljeva ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — Jesenice, Ob kolodvoru 101. — Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ITALIJANSKE VESTI O INCIDENTU V BLIŽINI MEJE

Slovenec Kuček in eden miličnik sta bila »bita, dva miličnika pa ranjena — Kako opisujejo dogodek italijanski listi — Vtis v Trstu

Beograd, 4. septembra. »Politika« poroča iz Trsta:

»Snoči so se razširile po mestu vesti o krvavem incidentu med miličniki in slovenskimi omladinici. Ni se takoj doznalo, kje je pravzaprav prišlo do incidenta, zato so bile razširjene o tem najrazličnejše verzije. Nekateri so trdili, da gre za spopad v Istri, drugi, da gre za dogodek pri Cerovici, in šele kasneje je pojasnilo službeno obvestilo, da se je pripetil incident nedaleč od Postojne pri Slivnici. Naravno je, da so prikazali fašistični krogi ta incident kot novo epizodo v terorističnih akcijah, za katere obtožujejo Jugoslovence iz Julijske Benečije.

Danes je bilo izdano o tem naslednje italijansko službeno poročilo: Včeraj ob 12. je prišlo do spopada pri Slivnici med patrolo narodne milice in dvema Orjunašema. V patroli so bili miličniki Giovanni Duš, Romano Mojze in Giovanni Caminada. Poslednja dva miličnika sta bila predvčerajšnjem odposlana za ojačenje temu oddelku miličnikov. Miličnik Mojze je ubit, miličnik Caminada pa težko ranjen v prsa iz strelnega orožja. Miličnik Duš je razorožil in usmrtil enega od obeh Orjunašev, dočim je drugemu uspelo pobegniti v gozd. Orjunaša sta bila oborožena vsak z dvema revolverjema in z bodali. Pri usmrčenem Orjunašu so našli daljnogled, topografsko karto in neke spise. Organizirano je bilo zasledovanje

begunca. Orjunaša sta šla z italijanskega teritorija v namenu prekoračiti skrivoma državno mejo. Ranjenega miličnika Caminada so prepeljali v tržaško vojaško bolnico.

»Piccolo« poroča, da se je pripetil incident na koti 581, na kateri so stražili trije miličniki. Ko sta bila dva miličnika pod malim šotorom, je odšel Mojze proti nekemu grmu. Iz neposredne bližine nekaj metrov je padel proti njemu revolverski strel. Duš je star bojevnik in se je s puško v roki približeval napadalcu. Videl je, kako napadalec beži in pri tem strelišja. Pogodil je Mojzeja, ki je mrtev obležal v grmu, dočim je bil miličnik Caminada ranjen v prsa. Dušu je uspelo približati se napadalcu, dočim je drugi napadalec pobegnil. Med miličnikom in Orjunašem je nastalo ruvanje, v katerem je Duš napadalec usmrtil, a je bil pri tej priliki tudi sam ranjen v desno roko. Napadalec je miličniku med obrambo odgriznil velik kos mesa. Na tem malem bojišču so, naglašja »Piccolo«, pokazali fašistični miličniki svojo italijansko hrabrost.

Beograd, 4. septembra. »Politika« poroča iz Trsta nove podrobnosti o incidentu na jugoslovensko-italijanski meji. Neposredno po dogodku se je odpeljal neki italijanski finančni stražnik s kolesom alarmirat v Postojno. Iz bližnje šume sta bila oddana na tega finančnega stražnika dva

streli. Iz Postojne so prispeli karabinjerji in fašistični miličniki ter takoj preiskali usmrčenega napadalca. Iz dokumentov, najdenih pri njem so ugotovili, da se piše usmrčeni Josip Kuček iz Postojne, vodja tamšnjih Orjunašev. Italijanska oblastva so la- ni razpisala na Kuckovo glavo 20.000 lir. Trdi se, da so našli v njegovem žepu posebne vojaške mape in razne dokumente, ki so zelo važni za varnost države. Poleg orožja in listin so našli tudi kompas in živila, s katerimi bi se mogel hraniti Kuček v šumi več dni.

Beograd, 4. septembra. »Politika« poroča, da je med včerajšnjim razpravo prispelo poročilo o incidentu na meji, pri katerem je bil eden miličnik ustreljen, eden pa hudo ranjen. Poročilo je prinesel fašistični oficir, ki ga je izročil predsedniku tribunala generalu Cristiniju. General Cristini je prečital sprejeto poročilo, ki je napravilo na vse prisotne izredno globok utis. Pismeno poročilo je general Cristini nato izročil tožilcu, da ga priključi ostalim sodnim spisom tega procesa. Takoj nato so bile ojačene vse straže v dvorani, v predobah in pred sodno palačo, člane tribunala pa spremljajo pri prihodu in odhodu iz sodne palače posebni oddelki karabinjerjev, miličnikov in posebnih agentov.

Vohunska afera v CSR

Praga, 4. septembra. Pred nekaj časom je češkoslovaški letalski poročnik Šor z letališča v Oloomcu dezertiral z vojaškim letalom ter je pristal v Draždanih, kjer je bil zaradi kršitve predpisov o potnih listih obsojen na tri mesece zapor, kasneje pa zopet izpuščen. Diplomatska pogajanja o njegovi izročitvi in povratku letala so še v teku. Sedaj pa se je ugotovilo, da je Šor napravil svoj polet v svrhu špijonaže, ker je pred dvema dnevoma, preden je odletel v Nemčijo, imel vpogled v važne vojaške spise.

Epidemija legarja v južni Madžarski

Budimpešta, 4. septembra. Iz Pečuja poročajo, da so se tam pojavila nova obolenja na legarju. V Mohaču je v bolnici sedaj že 47 obolelih na legarju, 7 jih je pa umrlo.

Francoski vojaški manevri

Pariz, 4. septembra. Snoči so bili zaključeni francoski manevri ob italijanski meji. Glavni namen manevrov je bil, dokazati uporabnost tankov in možnost nočnih bojev na goratem terenu. Izkazalo se je, da tanki v tem terenu niso uporabni. Neki tank je padel v prepad in se razbil. Posadka je bila ranjena. Istočasno so se pričeli manevri na Lotrinškem, pri katerih bodo praktično preizkušene novo osnovane konjeniške divizije in motorni oddelki. Manevrov se udeležujejo vojni atašej vseh držav, razen Avstrije in Nemčije, ki po mirovni pogodbi ne smeta imeti stalne vojske.

Skrivnostna najdba

Pariz, 4. septembra. V Seini so našli omoč, v katerem je bila odrezana človeška glava, roke in noge. Policija je uvedla preiskavo, ker gre nedvomno za doslej še neznan zločin.

Katastrofa španskega letala

El Ferol, 4. septembra. V bližini Triorina je padlo na tla špansko potniško letalo, ki se je pri tem vnelo in razbilo. 6 potnikov, med njimi podadmiral Planas, je zgorelo. Vzrok nesreče še ni znan.

Smrtne obsodbe v Afganistanu

Teheran, 4. septembra. Vrhovno sodišče je obsodilo na smrt 22 oseb, ki so bile zapletene v zadnjo zaroto proti sedanjem režimu v Afganistanu, 20 pa na izgon. Med na smrt obsojenimi sta tudi dva bivša ministra.

Boji ob maroški meji

Rabat, 4. septembra. Uporniški rodovi ob maroško - alžirski meji so napadli oddelke tujske legije in ubili enega častnika in 15 mož, 2 častnika in 23 mož pa so ranili. Reuter poroča, da so uporniki pri tem imeli tudi sami zelo težke izgube in so se po boju umaknili v paščavo proti oazi Tadi - Rust.

Orkan opustošil San Domingo

Silen vihar je popolnoma opustošil San Domingo in zlasti glavno mesto — Orkan potopil parnik s 100 potniki

Haiti, 4. septembra. Po uradnem sporočilu observatorija je včeraj popoldne razsajal nad mestom San Domingo strahovit orkan, ki je mesto in okolico popolnoma opustošil. Vihar je divjal z brzino 118 milj na uro ter je odnašal strehe s hiš, ruval drevje, prevračal avtomobile in ustavljal vlakke. V pol ure je bilo mesto podobno kraju, nad katerim je pravkar vihrala vojna vihra. Vse telefonske in brezžične zveze z mestom so prekinjene, zaradi česar podrobnosti še niso znane. Tudi ni znano, ali je katastrofa zahtevala človeške žrtve. Orkan se je nato obrnil proti mestu Haiti.

New York, 4. septembra. Po vesteh iz San Juana (Portorico) je mesto

San Domingo docela uničeno. Parniki, ki so v tem času prišli v luko, niso mogli izkrcati potnikov, ker je bilo morje preveč razburkano in je obstajala nevarnost, da pomeče vihar potnike v morje. Vsi parniki so morali kreniti v druge luke. Parnik »Coamos«, ki je nameraval odpluti v San Juan, je med potjo izgubil in manjkajo za njim tudi vse radiozveze. Na parniku je nad 100 potnikov, katerih usoda je sedaj povsem neznana. V pomorskih krogih se boje, da je vihar treščil parnik ob kako pečino in da se je potopil. Odposlane so bil pomožne ladje, ki pa se doslej še niso vrnile, niso niti našle sledov za pogrešanim parnikom.

Triumf francoskih letalcev

Velika sprejem v New Yorku — Čestitke predsednika Hooverja — Costes in Bellonte nadaljujeta polet v Dallas

New York, 4. septembra. Francoska letalca Costes in Bellonte sta bila včeraj svečano sprejeta od newyorške mestne občine. Ko sta se v spremstvu policijske straže, ki ju je ščitila pred navalom občinstva, peljala na magistrat, sta bila od ogromne množice vihamo pozdravljena. V mestni hiši ju je pred zbranim občinskim svetom pozdravil mestni župan Walker. Zvečer sta bila gosta Lindbergha in njegove soproge. Davi ob 9. sta nastopila polet v Dallas. Proga meri 2200 km. Če jo bosta preletela brez pristanka, si bosta s tem pridobila Easterwoodovo nagrado v znesku 25.000 dolarjev.

New York, 4. septembra. AA. Vsa javnost je pod vtisom veličastnega uspeha francoskih letalcev Costesa in Bellonta, ki sta preletela Atlantski ocean v rekordnem času. Občinstvo, ki se je bilo zbralo na letališču, je od navdušenja poškovalovalo letalo, zato sta morala Costes in Bellonte odložiti svoje polet v Dallas in v druge kraje. S temi poleti bosta francoska zrač-

na rekorderja zaslužila okrog 2 milijona dolarjev.

Pariz, 4. septembra. Poslanik Zedinjenih držav je izrazil Briandovi čestitke ameriške vlade nad sijajno uspehim poletom letalcev Costesa in Bellonta. Briand se je zahvalil in pripomnil, da je bilo tudi njemu v veliko zadovoljstvo, ko je lahko čestital Lindberghu pri njegovem uspehu. Obenem je naglasil, da taka podjetja še bolj zblizujejo naravne vezi, ki že sedaj obstojajo med obama narodoma. Poslanik je sporočil tudi čestitke predsednika Hooverja predsedniku francoske republike Doumerguju.

New York, 3. septembra. Predsednik Hoover je prejel brzojavko od Costesa in Bellonta, ki se mu zahvalujeta za sprejem, ki jima je bil prirejen v Zedinjenih državah, in izražata željo, da bi njun uspeh doprinesel k sedanjemu prijateljsstvu, ki obstoja med Francijo in Zedinjenimi državami. Predsednik Hoover bo priredil v ponedeljek slavnosten obred v čast letalcev.

Nemška zunanja politika

Načelno nasprotje med dr. Curtiusom in Treviranusom

Berlin, 4. septembra. Ministrski svet se je v štirih sejah bavil s programom sveta Društva narodov na sedanjem zborovanju. Zunanji minister dr. Curtius je poročal o programu nemške vlade, ki ga je ministrski svet soglasno odobril. Doznava se, da bo dr. Curtius v Zenevi zahteval ukinitve zastraženja železnice na saarskem ozemlju, ker je to zastraženo od izpraznitve Porenja brezpomembno. V političnih krogih Nemčije pričakujejo z velikim zanimanjem panevropsko konferenco v Zenevi. Zdi se, da gledajo v splošnem na to konferenco s stališča revizionistične politike in mnenja, da predstavlja Briandov načrt poizkus stabilizacije sedanjega teritorialnega stanja. Zadnji politični dogodki so jasno dokazali, da sta v Nemčiji dva tabora, ki sta o tempu in metodah revizionistične politike različnih mnenj. Za-

nanji minister dr. Curtius priporoča previdno in mednarodnemu položaju prilagojeno politiko, Treviranus pa zahteva bolj živahno aktivnost. Državni kancelar dr. Brüning je najprej zavzemal srednje stališče, sedaj pa se je očitno pridružil zmenemu stališču dr. Curtiusa. Dokaz zato je njegov zadnji govor v Trieru, v katerem je odklonil vsako nacionalistično pustolovščino. V vladnih krogih se opaža bojazen, da bo govor Treviranusa, ki dela zgag po policijsko zunanje ministristva, otežkoval delo v Zenevi. Nemška delegacija bo 14. septembra zapustila Zenevo ter odpovala v Basel, da izvrši tam svojo olinio pravico. Včeraj je bila razširjena verzija, da bo zrakoplov grof »Zeppelin« pripeljal nemško delegacijo iz Zeneve v Basel in zopet nazaj.

Proces v Trstu

Zasliševanje obtožencev — Apel Društvu narodov za zaščito slovanske manjšine v Italiji

Trst, 4. septembra. Včeraj se je pričelo pred izrednim tribunalom zasliševanje obtožencev. Dopoldne so smeli zagovorniki obtožencev prvič pregledati sodne spise. Glede na obsežen material je bil v to svrhu odmerjen čas komaj par ur, seveda mnogo prekratke, da bi mogli vse gradivo točno proučiti.

Popoldanska razprava, ki je bila otvorjena ob 3. se je pričela z zasliševanjem Slavka Bevka, dijaka, starega 22 let. Bevka je priznal nekatera dejanja, katerih ga dolži obtožnica, ter izjavil, da se je bavil tudi z vohunstvom. Prav tako sta priznala tudi Anton Manfreda in Ciril Kosmač, da sta bila člana protifašistične organizacije. Zofija Frančeschini je potrdila svoje izpovedi pri preiskavi in priznala, da je vedela za tajno organizacijo in da je v njej sodelovala. Bidovec Ferdinand je priznal, da je skupno z Marušičem in Milošem izvršil bombe atentate na Svetilnik zmag in na redakcijo »Popola di Trieste«. Kot zadnja sta bila zaslišana še Miloš in Pertot, ki bistveno nista izpovedala ničesar novega ter sta samo potrdila izjave pred njima zaslišanih obtožencev. Razprava se je da-

nes dopoldne nadaljevala z zaslišanjem nadaljnjih obtožencev.

Trst, 4. septembra. »Piccolo« piše pod naslovom »Nervoza v Jugoslaviji« o odmevu tržaškega procesa in pravi, da je izzval v Jugoslaviji velik nemir v javnem mišljenju. Javnost in tisk v Jugoslaviji izražata bojazan, da bo Italija sedaj še pospešila nasilno raznarodovanje slovenske manjšine. Splošno se v Jugoslaviji misli, piše »Piccolo«, da bo 7 obtožencev, in sicer Miloš, Bidovec, Marušič, Valenčič, Spanger, Obad in Rupelj obsojenih na smrt, ostali obtoženci pa na dolgoletno ječo. Slovanski begunci iz Julijske Krajine bodo poslali, kakor poroča »Piccolo« dalje, Društvu narodov apel, v katerem bodo zahtevali zaščito slovanske manjšine, obenem pa vložili tudi protest proti postopanju italijanskih oblasti v Julijski Krajini in zahtevali nujno intervencijo.

Fašistični listi se strašno jeze, da na proces v Trst ni prišel noben inozemski novinar in naglašajo, da dva italijanska novinarja, ki prisostvujeta procesu, obenem poročati tudi za nemške in ameriške liste.

Kongres narodnih manjšin

Odsklonitev priznanja zastopstva bolgarske narodne manjšine

Ženeva, 4. septembra. Včeraj je bil odprt v Zenevi šesti manjšinski kongres, ki bo pretresal položaj narodnih manjšin v posameznih evropskih državah in sklepal o problemu olajšanja usode gotovih narodnosti, ki se nahajajo v težkem položaju. Kongres je otvoril in mu predseduje predsednik Vilfan, bivši slovenski poslanec v rimskem parlamentu. V pozdravnem govoru je predsednik Vilfan pozdravil tudi nove skupine narodnih manjšin na kongresu ter je ob tej priliki sporočil, da je manjšinska unija včeraj sklenila odbiti prošnjo šaljve in njegovih dveh tovarišev za sprejem na kongres, ker je manjšinski kongres zajednica skupin ne pa posameznih osebnosti. Ker pa šaljev ne predstavlja nobene manjšinske skupine, je unija morala odbiti njegovo prošnjo. Predsednik Vilfan je prosil kongres, naj gre preko tega, če smatra to sploh za incident, dočim je sam mnenja, da sploh ni važno. Šaljev in njegova tovariša, ki so bolgarski plačanci, so takoj zapustili svoja mesta med publiko in zapustili kongres. Nato je tajnik Amende referiral o delu mednarodne organizacije narodnih manjšin. Popoldne

se je pričelo razpravljanje v posameznih komisijah.

Ženeva, 4. septembra. Bolgarski plačanci šaljve in tovariša so po zavrnitvi prošnje za sprejem v unijo narodnih manjšin poskušali vplivati na predsedstvo manjšinske unije, da bi izpremenilo svoj tozadevni sklep. Predsedstvo je sicer poslušalo razloge šaljve, mu pa takoj nato sporočilo, da manjšinska unija ne more sprejeti njegovih razlogov za sprejem, ker se šaljev predstavlja kot zastopnik neke bolgarske manjšine, za kar ni bil od nikogar pooblaščen za zastopanje na kongresu. S tem so bili bolgarski plačanci definitivno odpravljeni z dnevnega reda ženevskega kongresa.

Samomor argentinskega konzula v Carigradu

Carigrad, 4. septembra. Argentinski generalni konzul v Stambul Lopez Prieto se je včeraj ustrelil v napadu obožnosti v svojem stanovanju, ko je argentinska školska ladja na svojem potovanju po Sredozemskem morju zapustila Stambul.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.7. — Berlin 13.51 — 13.61 (13.46). — Bruselj 7.874. — Budimpešta 9.8878. — Curih 1095.90. — Dunaj 795.50 — 797.50 (797). — London 274.44. — New York 56.285 — 56.305 (56.295). — Pariz 221.76. — Praga 166.95 — 167.75 (167.35). — Trst 294.20 — 296.20 (295.20).

INOZEMSKA BORZE

Curih, 4. septembra. Beograd 9.12875, Pariz 20.23125, London 25.04, New York 514.575, Bruselj 71.87, Milan 26.9475, Madrid 54.5, Amsterdam 207.225, Berlin 122.80, Dunaj 72.725, Sofija 3.735, Praga 15.27, Varšava 57.70, Budimpešta 90.225, Atene 6.70, Carigrad 2.445, Bukarešta 3.075.

Zbirajmo sredstva za splošen boj jetiki!

Panevropski pokret v Ljubljani

Včeraj je bila ustanovljena ljubljanska organizacija panevropske unije

Ljubljana, 4. septembra.

Včeraj ob 6. popoldne se je vršil v zbornici TOI v navzočnosti okoli 30 povabljenec ustanovni občni zbor ljubljanske organizacije panevropske unije. Po kratkem govoru predsednika pripravljalnega odbora bivšega ministra dr. Gosarja, je imel dr. Majaron ml. daljši referat o konstituiranju jugoslovenskega predstavništva unije, ki se je kakor znano, vršilo meseca junija v Beogradu. Takrat so imeli pooblaščen zastopniki beograjskega, zagrebskega in ljubljanskega odbora (takrat je obstojal še pripravljalni odbor), ustanovni občni zbor, na katerem so izvolili zastopstvo panevropske unije v kraljevini Jugoslaviji.

Za predsednika zastopstva je bil izvoljen dr. Momčilo Ninčič, bivši zunanji minister, za podpredsednike: dr. Dragoljub Arandjelović, vseučiliški prof., dr. Milan Vrbanić, predsednik zbornice TOI v Zagrebu, dr. Andrej Gosar, bivši minister za socialno politiko in narodno zdravje, za glavnega blagajnika Jovan T. Marković, član upravnega odbora Narodne banke, za generalnega tajnika Vukašin Životić, tajnik ministristva za zunanje zadeve.

V glavni odbor so bili imenovani naslednji člani posameznih odborov: Ignjat Bajloni, upravitelj Narodne banke, doktor Pavle Berkeš, ravnatelj Hrvatske banke v Zagrebu, dr. Metod Dolenc, rektor univerze v Ljubljani, dr. Ferdinand Majaron, odvetniški pripravnik v Ljubljani, dr. Ivan Slokar, ravnatelj Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani, dr. Ivan Stern, ravnatelj radijske postaje v Zagrebu, dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani in inž. Juraj Stipetić, vseučiliški prof. v Zagrebu, baron Zdenko Turković, veleposelnik v Zagrebu.

Za častnega predsednika jugoslovenske unije za Panevropo je bil soglasno izvoljen dr. Marinković, minister zunanjih del.

V častni odbor so bili izvoljeni: doktor Anton Korošec, minister za šume in rube, dr. Kosta Kumanudi, minister brez portfelja, dr. Stanko Švrljuga, finančni minister, Bogoljub Jevtić, minister dvora, doktor Frangeš, minister brez portfelja, doktor Leonid Pitamic, poslanik v Washingtonu, Ivan Meštrović, kipar v Zagrebu.

Za predsednika častnega komiteja je bil izvoljen minister dr. Korošec.

Po referatu dr. Majarona ml. so bila sprejeta pravila. Namen panevropske unije je širiti panevropsko misel. Panevropski pokret stoji izven vseh političnih strank. Panevropska unija v Jugoslaviji sodeluje s panevropskim centralnim odborom in z odbori v drugih državah, pa tudi z ostalimi udrugi, ki zasledujejo isti cilj.

V odbor ljubljanske organizacije so bili izvoljeni: predsednik bivši minister doktor Gosar, podpredsednik dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik, dr. Metod Dolenc, rektor, tajnik dr. Majaron ml., blagajnik dr. Slokar, generalni ravnatelj Zadrugne gosp. banke. Odborniki: odvetnika doktor Brejč in dr. Benkovič, dr. Windischer, generalni tajnik zbornice TOI, dr. Izidor Cankar, dekan filozofske fakultete, doktor Milan Vidmar, rektor, dr. Ludovik Böhm, ravnatelj Trgovske akademije v pokljuju dr. Grossmann, odvetniški pripravnik, doktor Perne, šef oddelka v ministristvu zunanjih del in dr. Goljaš, tajnik v ministristvu zunanjih del; revizorji: Ivan Avsenek, inženjerski inž. dr. Mirko Božić, generalni ravnatelj Kranjske hranilnice in dr. Matija Slavič, vseučiliški profesor.

Pri gozdarjih, hroščih in Ribničanih

Pogled na izredno bogato, zanimivo in poučno jesensko prireditev našega velesejma

Ljubljana, 4. septembra.

Ta velesejem pa dela novinarjem preglednice, kakoršnih še ni nobeden. Kamor človek pogleda, pa zagradi za celo kolono. S kratkimi noticami in kramljanji ni mogoče povedati ničesar, toliko je dragocene in koristne stvarine, ki bi se ne smela izgubiti. Ali kje imamo mi prostor, da bi popisali vse splošno zanimive in poučne podatke z gozdarske razstave, ki bi z njimi napolnili ne samo debele knjige, temveč celo biblioteko. Da, naši gozdarski strokovnjaki so zbrali toliko materiala in ga pokazali tudi tako nazorno, da je njih razstava prava živa knjiga, vsakemu Slovencu potrebna in tudi razumljiva. Kjeroli obstane in kamor pogleda, te eksponati zagrabijo in priklenijo nase, da se moraš pogledati v podrobnosti te naše najvažnejše gospodarske stroke. In še predno obiskovalec pregleda in tudi predela svo vno, neopaženo preteko ure in ure in že ga velesejmski sluga opomni, da je večer.

Pa še kako zanimivo so šumari znali napraviti razstavo za prav vsakega: deca občuduje modele žag, vozičke in konjičke, smreke, vse pripravljene za božička, srnice in druge živali, da ne more od njih. In poleg otrok si naši najbolj izkušeni pridobitniki beležijo opažanja in številke ter premišlujejo in računajo. In spoznavajo, da sodelujejo pri še mnogo večjem delu, kakor so doslej mislili. Naj jih razstava potrdi v tej veri, da bodo vsi, ki imajo opraviti z našim gozdom in lesom, še bolj delavni in podjetni, pa bo dobro in lepo v naši mali domovini. Zrasle bodo naše hiše in razširile se bodo njive, da bo dosti kruha za vse in nam ne bo več treba z grenkimi tolažbami pozdravljati gostov iz Amerike, Francije in Westfalke. V gozdu raste kruh našemu narodu in dolge in široke so te radodarne njive, da segajo čez obzorje naše ozke domovine.

Ni mogoče drugače, kakor da si vsak obiskovalec na gozdarski razstavi izbere svojo steno in mizo, svoj oddelek, če hoče na razstavi res kaj videti. Dame so se gnetle po razstavi dr. Arturja barona Hoschecka z gradu Planine pri Ševnici in umetniki so se sklanjali nad dolge vrste skatelj s hrošči iz vročih krajev sveta. Pa je šel Häckel v globine morja oborožen z mikroskopom, da je opisal »die Kunstformen der Natur! Tu pa preproste ženice in rafinirane modne dame občudujejo žive dragulje, nakit, ki lepšega ne more zamisliti genij umetnika, finsariji okusa, estetiki in umetniki se pa po božno poglabljajo v neprepesljivo lepoto prirode in črpa iz čudovitih oblik in bajnih barvnih harmonij moči za nova dela.

Dosti je užitka za enkrat, pa stopimo v drug paviljon. O ribniški suhi robi in Ribničanih smo že pisali. Vendar bi pa še radi pokazali obsežnost te stare domače obrti v nekaterih številkah, da javnost spozna, kako velikega pomena je ta drobna narija. Prosim, eksportna roba! Rešitnih dnov stko 35.000 na leto, obodov za rešeta pa napravijo celo 50.000 kolačev po 15 do 30 obodov v vsakem kolaču, škafov, golid, čebrov, brent, žetnarjev, pinj, banj, bariglic in putrhov pa naredi 25.000 tučatov! Potem pa še lepo s starodavnimi vrezanimi ornamentami okrašene nožice. Ti

ornamenti so toliko stari, da jih računamo k najstarejšemu umetniškemu izrazu človeštva! Za etnografa in jezikoslovca so zanimiva že samo imena vevnic, krušnic, pasjakov in množine drugih predmetov, ki so potrebni vsaki kmečki domaćini. Tudi tu vidimo, da so v Dalmaciji drugačni škafi kakor na Hrvatskem in tu zopet drugačne brente kakor v Istri. Koliko oblik ima strugarstvo v krožnikih, pipah, solnikih, valjarjih in raznih igračah! Kako so razne stroke suhe robe razdeljene po ribniški deželi, vidimo na zemljevidih, ki so prav važni in pozornosti vredni tudi zaradi slovenskih imen po Kočevskem.

Petnajst tisoč delavcev izdeluje suho robo, ki preživlja Ribničane kakih 250 dni v letu, ker s poljedelstvom prežive lahko le 100 dni v letu, roba pa raznašajo po vsej državi, po Avstriji in Italiji 360 krošnjarjev. Kakšno je življenje Ribničanov nam je pa na 10 risbah pokazal Mihelič, ki se je pojavil prvič na razstavi Umetniške Maticе ob gasilskih slavnostih. Bogme, nenavadno mnogo je že pokazal, ko ga še komaj poznamo, in gotovo bomo imeli mnogo od njega, če ga ne stre beda. Da beda in bolezen že sedita za vratom tega talentiranega umetnika — in kdo mu pomaga?

Ribniški aranžma je med najboljšimi na razstavi, ne samo, kar se tiče dekorativnosti, temveč tudi po vsebini statistik. Vso razstavo je zbral in uredil že z lamske razstave meščanskih šol znani učitelj Janko Trošt, ki se ob njegovih karikaturah ribniških lovec zabavajo tudi obiskovalci lovskega oddelka razstave. Ali je mogoče, da en sam človek, celo učitelj, ki ima s šolo dela čez glavo, žrtvuje toliko truda in zmožnosti tudi še kar za dva oddelka velesejma. Časti je vreden tak mož in strokovnjak!

Tudi plehtarstvo se razvija v teh krajih. V Lužarski dolini pri Velikih Laščah vodi strokovni učitelj Janko Cundrič plehtarski tečaj komaj pol leta, pa je že 11 fantov toliko naučil, da so lahko razstavili prav čedne stvari. Seveda so najprej pletli košare za velike steklene balone in koše ter košare za perilo, potem pa tudi že ornamentalno pletene jerbase, košarice in celo prav gosposke zibke na stojalih, dovršeno lepi so pa že stoli, košarice za kruh, obročki in tisti okvir okrog kraljeve slike, ki visi v koji zavoda za pospeševanje obrti. Te stvari so že pletene s pobarvanimi vložki, a zlasti pri jerbasih bi si želeli zopet one stare pisane ornamente, ki še vedno pomenijo glavni revizit velikonočne parade. Vse to je marljivi učitelj dosegel v tako kratkem času z neukimi svojimi učenci, medtem je pa zasadi še 72.000 vrbovih sadik, da bo dolina imela svoj material.

V Novi vasi pri Rakeku se je pa iz domače obrti, iz preproste suhe robe razvila nova industrija. Pred 14 dnevi je začela delati nova tovarna znanega lesnega industrijalca Milana Modica razne igrače, šatulje in drugo norimberško blago, ki smo ga dosledaj uvažali in plačevali polovico dražje, kakor ga dobimo sedaj. Polno rusko kegljišče dobiš n. pr. za 3 kovače. In kako je imenitna naša vojska! Končno imajo forej tudi jugoslovanski otroci svoje vojake, pisano dvorno gardo, elegantno stilizirano mornarico in pa tope, ki zares pokajo in bruhaajo ogenj.

Dekoracijski krozniki in elegante šatulje so po večini poslikane z narodnimi ornament ali pa s pogledi na naše najlepše kraje. Upamo, da tako dobimo dobre odpadke, spominke in souvenirje za naša letovišča, ki smo doslej namesto njih morali kupovati in prodajati slab inozemski kič. Toliko je dobre drobnarije, ki nas bo rešila nepotrebnega uvoza in se razširila po vsej državi. Novo podjetje je že z Novim Sadom in drugimi trgovskimi centri države sklenilo na velesejmu toliko kupčij, da je okolič Rakeka zagotovljen zopet nov vir dohodkov. Samo spreten je treba biti in podjetje je treba zagrabiti, pa je v gozdu povsod kruh!

Utrujenji lovci postajajo pred zelenim gričkom in obrabi se jim vedre, saj so vse po mahu razmetane steklenice polne. Prava lovska deveta dežela! Tudi borovničar, brinovčev in podobne kapljice za premrte ude nimrodov so iz gozdnega bogastva. »Jelen« — čudodelnik vari te oživljajoče eliksirje in balzame in napis na gričku pravi, da v paviljonu H toči po kušnjo Ivan Zaletel iz Staneč pri Št. Vi. du v originalnih kranjskih štamperlih spoštovanja vrednega obsega popolnoma zastoji. Pa bi ne pogostil svojih najboljših čestilcev in najizdatnejših konzumentov! Celo beograjski lovci so naročili cele baterije Zaletelovih kapljic. Ne preveč, da se ne zaletite!

Kongres narodnega delavstva v Mariboru

Izvrševalni odbor Narodne strokovne zveze v Ljubljani vabi na kongres narodnega delavstva, ki se bo vršil v nedeljo, dne 7. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v dverani Narodnega doma v Mariboru.

Dnevni red: 1. Otvoritev kongresa. 2. Pozdravi gostov. 3. Narodno delavstvo v borbi za jugoslovansko državo. Referat: tov. Joža Bohinjec. 4. Resolucije. — Popoldne ljudska veselica v Narodnem domu.

Izvrševalni odbor Narodno - strokovne zveze v Ljubljani. — Vladimir Kravos, tajnik. Rudolf Juvan, predsednik. — Vladimir Dr. Joža Bohinjec, Davorin Stopar, Ivan Tavčar, Franjo Rupnik, Anton Varšek, Albin Tomc, Drago Reš, člani odbora.

SOKOL V nedeljo vsi v Višnjo goro!

Zdravila se je tudi Višnja gora! Pripravlja se na svoj sokolski dan dne 7. t. m. že več tednov nekaj navdušenih sokolskih delavcev deluje z vso verno, da se ta dan res dostojno praznuje. Zadnje dni pa sploh vse, ki res sokolsko čuti, kar tekmuje v prizadevanju, da donese ta dan našemu Sokolu ne morda bogve kako velikih materialnih koristi, kar bi bilo sicer zelo potrebno, temveč polaga vso nado v moralno podporo, ki naj jo dobi od posetnikov prireditve. Ta mu je nujno potrebna. Znanost je, da je višnjegorska dolina s svojimi bistrim potokom, privlačno okoliščino in skoraj planinskim ozračjem ena najlepših dolin naše ožje domovine. Žal pa je pastorka glede na tujski promet. Dasi razni turisti, sportniki itd. najdejo že vsak kosček toliko zanimiv kraj za izlete, ne vidijo Višnje gore z okolico, četudi jim je v neposredni bližini in jim nudi vse: udobne železniške zveze, ne preveliko oddaljenost od Ljubljane, krasne izprehode po okoličih, lahke turistične izlete na Gradišče, Kucelj, Sv. Duh itd., pa tudi dobro in ceneno postrežbo po naših gostilnah. Znano pa je tudi, da je prebivalstvo te lepe doline, razen dela Višnje gore, skoraj za vsako prosvetno delo, zlasti pa še za sokolstvo, povsem apatično, in nedostopno. Tega mrtvila so pač poleg omenjenih razmer krive tudi posledice nedavnih strankarskih razprtij. Zdraviti ljudi iz tega mrtvila je naloga našega sokolskega dne.

Naš sokolski dan dne 7. t. m. naj bi bil nekaj začetek razširjenja Tyrševe sokolske ideje med najširše plasti okoličanov, začetek vzgoje ljudstva za dosego idealov človeške popolnosti in sokolskih vrlin, začetek vzgoje popolnih Jugoslovencov. V to potrebuje članstvo našega Sokola tudi moralne podpore vsakega prijatelja sokolstva. Prijatelji od blizu in daleč! Udeležite se torej 7. t. m. sokolskega dne v Višnji gori! Ne bo vam žal. Vožnja na železnici je polovici za vse udeležence, javna tolovadba po spredu ob dohodu ljubljanskega vlakla ob pol 15. (pol treh), po nastopu veselice na telovadnici. Godba, ples in vse drugo, kar je potrebno, da se človek dobro zabava in razvedri.

Poleg prijetne zabave bo imel vsak udeleženec tudi prijetno zavest, da je podprl gnotno in moralno vzvišene cilje našega vrliga Sokola. Na veselo svidenje torej v nedeljo v Višnji gori!

Joco

— Sokolsko društvo Radovljica priredi v soboto dne 6. t. m. ob pol 21. uri v Sokolskem domu v proslavo rojstnega dne starešine SKJ, Nj. visocanstva, prestolonaslednika Petra, svečano akademijo. Na sporedu je pozdrav društvenega starešine, predavanje o cilju in smernicah sokolske ideje, pevskie in glasbene točke ter simbolična enodejanka »Domovina kliče«, spisa nalašč za to proslavo. Vstopnine k tej prireditvi ni. Za članstvo je obisk obvezen in sicer za one, ki imajo kroje, za druge z znakom. Vabimo pa k tej proslavi vse občinstvo društva in urade. 459n

Ni šlo.

— Imel sem dobrega prijatelja, za katerega bi bil storil vse. — Ali bi mogel dobremu prijatelju posoditi 500 Din? — Tako dobrega prijatelja pa nimam!

Ubogi mali Joco

Siromašen mož z 18letnim sinčkom, ki je telesno tako okrnjen, da tehtja samo 11 kg

Ljubljana, 4. septembra.

Na podstavku vrtno ograje na Aleksandrovi cesti je sedel oče ubogega dečka. Zagoreli, suhi, živahni, južnjaški oči in s tistim posebnim otočnim izrazom na obrazu, ki je laeten plemenit slepih guslarjev, postaran in preprost s sinčkovim hščico in z njim na kolenih — je vzbudil v meni takoj globoko sočutje.

Sinček, telesno okrnjen, z glavno 10 letnega dečka, telesce pa je še vedno tako drobčkano kot je bilo v njegovem drugem letu, četudi je zdaj star že 18 let. Glede iz svoje »kajbice«, kot preplašena miška z majhnimi očki, tako je še ves otročji in naiven, vendar pa tako žalosten, nem kot otrok, ki je pogrešil svojo mamico ter ne more razumeti, kako je to.

— O, tukaj ga imate revčka! Kako je majhen!

— Da, 11 kg tehtja, tako ga vedno nosim!

— Ali ne more hoditi?

— Ne, ne, nožice ima čisto skrivljene, nikamor ne more.

— Govori pa, kajne, in slišal sem, da zna tudi čitati in pisati.

— Da, govori in čita tudi, piše pa težko, ker ima jako mehke kosti.

— Kako se je moglo to zgoditi! Ubožček! In zdaj hodite po svetu?

— Samo tri mesece sva na potu; prej sva bila vedno doma. Bila sva v Splitu, zdaj sva pa prišla iz Zagreba v Ljubljano.

— Iz katerega okraja ste?

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Cetrtek, 4.: Zaprtlo.

Petek, 5.: Zaprtlo.

Sobota, 6.: Glavni dobitek. Izven. Ljudske cene.

Nedelja, 7. ob 16.: Skrivnost sv. maše. Izven. Ob priliki misijonskega kongresa. Izven. Ljudske cene.

Ponedeljek, 8. ob 20.: Skrivnost sv. maše. Izven. Ob priliki misijonskega kongresa. Ljudske cene.

Torek, 9.: Zaprtlo.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Cetrtek, 4.: Grofica Marica. Opereta. Izven. Ljudske cene.

Petek, 5.: Zaprtlo.

Sobota, 6.: Hasanaginica. Slavnostna predstava v proslavo rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika. Izven. Ljudske cene.

Nedelja, 7.: Lohengrin. Izven. Ljudske cene.

Ponedeljek, 8.: Prodana nevesta. Izven. Ljudske cene.

• • •

Ob priliki misijonskega kongresa se vprizori v Ljubljani Calderonova drama »Skrivnost sv. maše« v dramskem gledališču. Predprodaja vstopnic se vrši od danes naprej pri dnevnih blaginji v operi. Vse posetnike opozarjamo, da bosta obe predstavi tega dela, tako v nedeljo popoldne, kakor tudi deli v ponedeljek zvečer v dramskem gledališču, in ne v opernem, kakor je bilo prvotno nameravano.

Na praznika dne 7. in 8. t. m. bosta v naši operi dve predstavi in sicer v nedeljo zvečer Lohengrin z go. Juraničev in iz Zagreba kot gostom. V ponedeljek pa se polje večnolepa Prodana nevesta z go. Gjüngjenac kot Marinko, Goštim kot Jankom, Kecalja poje g. Križaj, Vaška g. Kovač. V nedeljo zvečer v operi Lohengrin nastopi g. Julij Betetto, prvak naše opere, zadnjič pred svojim odhodom v Monakovo, na našem odru. Podrobnosti o teh predstavah v prihodnjih dneh.

Drevi se polje privlačna Kalmanova opereta »Grofica Marica« z go. Poličeva v naslovni partiji. Nastopijo: g. Balatko, g. Rakarijeva, gđna. Ramšakova ter gg. Drenovec, Peček, Povhe, Janko, Simonič, Bekš in drugi. Dirigent g. Neffat, režiser g. Povhe. Predstava se vrši pri znižanih cenah. Začetek ob 8. zvečer.

V soboto se polje v proslavo rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika L. Safranek - Kavičeva opera »Hasaganica«. Naslovljeno partijo poje g. Thierry, Hasanaga — g. Križaj, Kadja — g. Vičar, Pintorovič — bega — g. Grba, dalje sodelujejo: g. Ribičeva, gđna. Španova, gđc. Ramšakova, gg. Janko, Perko in drugi. Dirigent ravnatelj Polič.

V nedeljo se polje Wagnerjev »Lohengrin«, v ponedeljek Smetanova »Prodana nevesta«. Predstave se vrši pri znižanih cenah. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blaginji v operi.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Cetrtek, 4. septembra, katoličani: Rozalija, pravoslavni, 22. avgusta: Agatonik.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Nesmrtni potepuh.

Kino Ideal: Sužuki.

Opera: Grofica Marica. — Opereta: Izven. Ljudske cene.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Leustek, Resljeva cesta 1; Bohinec, Rimska cesta 24.

Trgovec z dekleti

Samomorilni poskus Ljubljankanec

Ljubljana, 4. sept.

Barbari Kavčič, likarici, stanujoči v Mostah, je bilo ukrodimih in nezaklenjenih podstrešne sobe 310 Din, Marieti Otrinovi, zasebnici iz Grahovega pri Zireh, pa, ko je prenočevala pri neki znanici v Zgornji Šiški, 300 Din.

Jovan Mohan, 28letni lažni veleposelnik in industrijalec iz Sv. Mihajla, je odvedel neko Borisko Černjakovo, 25 let staro, pod pretezo, da jo sprejme kot daktilografino v svojo pisarno. Mohan je znan trgovec z dekleti in je odvoden Černjakovo najbrže oddal v kako javno hišo v Rumuniji.

Terezija Kuliman, 13letna dijakinja, za svojo starost primerno razvita, okroglega obraza s črno piko na desnem licu, oblečena v rdečkasto krilo in pisano bluzo, je pobegnula 30. avgusta od svoje matere Zofije Kuliman, stanujoče na Grajski planoti. Ivan Lavtizar, 45letni delavec iz Podkorena pri Kranjski gori, je tako nesrečno padel pod voz, naložen s hlodi, da si je zlomil desno nogo pod kolenom. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

Viljem Peterlin, 27letni brezposelni krojaški pomočnik s Tržaške ceste 38, je šel v vinlenem stanju s tovarišem po Prečni ulici. Nasproti sta prišla dva delavca, ki ju je Peterlin napadel. Napadalca sta se branila in zabodla Peterlina z nožem v hrbet.

Valerija Sušteršič, 45letna žena kleparskega pomočnika, stanujoča v mestni baraki na Izanski cesti, je danes dopoldne pri mestnem kopališču v samomorilnem namenu skočila v vodo. Domačini so jo k sreči še pravočasno opazili, potegnili jo iz vode in jo dali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico. Stanje Sušteršičeve je zelo resno. V smrt je hotela zaradi družinskih razmer.

Veseli se je.

— Oprostite, gospod, da prihajam k vaši soprogi tako pozno. Prihajam namreč naravnost od dame, kateri sem moral odrezati slepo črevo. Zdaj pa izvolite pokazati jezik, milostiva.

— Kaj ji ga hočete odrezati, gospod doktor? — vpraša mož ves srečen.

Emil Jannings največji umetnik filma

v prvem govorečem „Uffa“ velet filmu

SINJI ANGEL

Pride! Pride! Pride!

Elitni kino Matice

Dnevne vesti

— Vseslovanski zdravniški kongres v Splitu. V začetku oktobra se bo vršil v Splitu vseslovanski zdravniški kongres, ki bo pod pokroviteljstvom kralja Aleksandra. To bo tretji kongres vseslovanske zdravniške zveze, ustanovljene po vojni v Dubrovniku kot naslednice slovanskega zdravniškega odbora, ki je bil ustanovljen leta 1900 v Parizu na pobudo prof. dr. M. Pešinke. Prvi kongres vseslovanske zdravniške zveze je bil leta 1926 v Varšavi, drugi pa predlanski v Pragi. Program tretjega kongresa je že določen. V četrtek, 2. oktobra, se zbera udeleženci v Zagrebu, kjer bodo gostje mesta. Ponoči po banketu se odpeljejo s posebnim vlakom na Sušak. V petek 3. oktobra bo obed na Sušaku in ogled mesta, potem se pa vkrcajo udeleženci kongresa na parnika »Kumanovo« in »Karadjordje«. Spetoma si ogledajo Crikvenico, Krk in Rab. Večerja bo na parnikih. V soboto 4. oktobra prihod v Split, ogled mesta in okolice, zvečer pa priateljski sestanek na terasi hotela »Bellevue«. V nedeljo 5. oktobra svečana otvoritev kongresa, popoldne pa delo v sekcijah. V opoldanskih urah izleti na parnikih v splitsko okolico. V sredo jutraj odhod iz Splita na Korčulo in v Dubrovnik. Ogled mesta in okolice, zvečer raut v Oficirskem domu. V četrtek 9. oktobra izlet v dveh skupinah. Prva skupina se odpelje, zgodaj jutraj z avtomobilom preko Ercegnovega, Risan, Perditia in Kotora na Lovćen in Cetinje. Drugi dan povratek v Dubrovnik. Druga skupina se odpelje s parnikom v Boko Kotorsko ter na Petrovič, Ulcinj in Gudvo. V petek 10. oktobra se zopet odpeljejo z vlakom preko Mostara v Sarajevo. V soboto 11. oktobra ogled mesta in zdravilišča Ilidže, v nedeljo 12. oktobra pa odhod s posebnim vlakom v Beograd, kjer bodo udeleženci kongresa gostje mesta.

— Taks je oproščeno Konjerejsko društvo za dravsko banovino v Ljubljani.

— Iz državne službe. Za arhivskega uradnika v oddelku socialne politike in narodnega zdravlja kraljevske banke uprave dravske banovine je imenovan upravitelj bivšega Invalidskega doma v Ljubljani Jakob Adamič; za arhivskega uradnika državne protezne delavnice v Ljubljani je imenovan arhivski uradnik bivšega Invalidskega doma v Ljubljani Josip Simončič.

— Tujski promet v Splitu v avgustu. V avgustu je poslovalo Split 5400 tujcev, in sicer 746 Nemcev, 700 Avstrijcev, 385 Čehoslovakov, 180 Poljakov, 81 Američanov, 105 Angležev, 63 Italijanov, 60 Madžarov, 30 Švicarjev, 11 Dancev, 16 Rumunov in 2800 naših državljanov. Lani je poslovalo Split v avgustu 7112 tujcev. Letošnji promet je torej znatno nazadoval.

— Ugladen Španec v Splitu. V Split sta prispela grof Amadeo Miristany, predsednik društva Hispana - Yougoslave S. A. v Barceloni, in naš konzul na Kanarskih otokih Ivo Kružič, ki se bosta posvetovala z našimi merodajnimi krogi glede zboljšanja trgovinskih odnosov med Jugoslavijo in Španijo.

— Ponovna registracija poltovornih avtomobilov. Doslej so bili vsi avtomobili z dvema sedežema registrirani kot poltovorni tako, da so bili oproščeni raznih pristojbin in taks. Ker pa taki avtomobili navadno ne služijo za prevažanje blaga, je notranje ministrstvo odredilo, da jih je treba ponovno pregledati. Vsi avtomobili, ki niso podobni tovornim, temveč osebnim, bodo registrirani kot osebni in lastniki bodo morali plačevati takse.

— Zračni promet med našimi pristanišči. Družba za zračni promet namerava otvoriti spomladaj dve novi zračni progi in sicer Zagreb - Split in Sušak - Dubrovnik. Na drugi progi bodo letali hidroplani, ki se bodo spuščali v vseh večjih kopališčih na naši rivijeri, tako v Crikvenici, Rabu, Šibeniku, Splitu in v Dubrovniku. Obe progi bosta odprti najbrž 1. aprila prihodnjega leta, če bo pa vreme ugodno, pa že 1. marca.

— Razstava damskega krojnega tečajav Novem mestu. Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI je priredil tritedenski tečaj za damsko krojenje v Novem mestu. Po zaključku tega tečaja priredi sedaj v Rokodelskem domu v Novem mestu razstavo krojnih rib, in sicer v nedeljo in popoldne dopoldne. Vabijo se damske krojačice in pomočnice, da si ogledajo to zanimivo razstavo. Vstop prost.

— Konkuzij in prisilne poravnave. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 21. do 31. avgusta sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta): Otvorjeni konkuzij: v dravski banovini 2 (1), v savski (1), v primorski 1 (1), v drinski 4 (6), v zetski 2 (—), v dunavski (7), v moravski 1 (6), v vardski 1 (3), v Beogradu, Zemunu in Pančevu 1 (2). — Otvoritvene prisilne poravnave izven konkuzij: v savski banovini 2, v moravski 1. — Odpravljene konkuzije: v dravski banovini 2 (1), v savski 1 (1), v drinski 1 (—), v zetski 1 (—), v dunavski 1 (3), v moravski 2 (3), v vardski (3), v Beogradu, Zemunu in Pančevu 3 (—). Odpravljene prisilne poravnave izven konkuzij: v dravski banovini 3, v dunavski 1.

— Poziv Jugoslovanske lutarske zveze v Ljubljani. Pripravljali odbor Jugoslovanske lutarske zveze poziva vsa društva in posameznike, ljubitelje lut in lutkovne umetnosti, da se takoj javijo na naslov: Jugoslovanska lutarska zveza, Boris Orel, Ljubljana, Jugobanka. To je tako v inter-

esu društev in posameznikov, ki posedujejo lutkovna gledališča, kakor tudi v interesu definitivne organizacije zveze. Prosimo vse pokrajinske liste, da to kratko notico ponatisljejo.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca avgusta 1930 sledeče prispevke: I. podružnice. Ribnica m. 191.50 Din; Ribnica ž. 269.50 Din; Doi pri Hrastniku 201 Din; Tolstivrh pri Guštanju 360.—Din; Grobelno 750.— Din; Krško ž. 720.— Din; Zeleniki 300.50 Din; Trbovlje m. 180.— Din; Šiška m. 1076.20 Din; Šiška ž. 1584.25 Din; Ljubljana, šentp. ž. 300.— Din; Ljubljana šentjakobska-trnovska m. 1640.65 Din; Ljubljana šentjakobska-trn. ž. 1640.65 Din; skupaj 9.214.25 Din. II. msgr. Toma Zupana sklad: Šmidova restavracija na Gašpetu pri Kranju 100.—Din. III. Obrambni sklad: šent. moška podružnica Ljubljana 1500.— Din; Iv. Perhoršek, Celje 100.— Din; skupaj 1600.— Din. IV. razni prispevki: Upr. Jutra 250.— Din; volio pok. Marije Snaj 250.— Din; I. Klemenc, Ljubljana 100.— Din; Jos. Potočnik, Ljubljana 400.— Din; A. Reggi, Ljubljana 147.— Din; skupaj 1147.— Din. Vsota vseh prispevkov 12.061.25 Din.

— Ciril - Metodova skupščina bo 8. t. m. v Ribnici. Odhod vlaka iz Ljubljane ob 7.15 jutraj, povratek iz Ribnice ob 6. uri zvečer, prihod v Ljubljano ob 9. zvečer. Kdor se želi udeležiti skupnega obeda v restavraciji pri Cenetu (20 Din), naj takoj naznani Ciril - Metodovi podružnici v Ribnici po dopisnici. 461n

— Mesto brzojavnih pozdravov na Ciril - Metodovo skupščino v Ribnici se naj pošilja kak dar družbi! Prosimo! 460n

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina lepo vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države nekoliko oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu in Skopiju 30, v Sarajevu 24, v Zagrebu in Beogradu 23, v Ljubljani in Mariboru 23 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768, temperatura je znašala 11.7 stopinj.

— Poskušeni samomor v Zagrebu. V torek popoldne je hotela skočiti v Zagrebu blizu borongajevske mitnice pod vlak Ljuba Cvrtilo, ki jo je policija izgnala iz mesta. Pod vlakom si je hotela končati življenje zaradi bede, v katero je zašla. Življenje ji je rešil v zadnjem hipu stražnik, ki jo je zadržal in odvedel na policijo.

— S kladivom ubila moža. Pred sodiščem v Osijeku se je zagovarjala te dni soproga železničarja Erže Horgoš, ki je ubila svojega moža s kladivom. Med razpravo je prišla na dan, da je bil mož pijan in da je navalil na ženo, ki ga je v silobranu tako močno udarila s kladivom po glavi, da je obelzel mrtev. Navzlic temu je bila obsojena na 5 let težke ječe.

— Obsojen odvetnik. V torek se je vršila pred sodiščem v Subotici obravnava proti odvetniku dr. Juliju Kriehaberju in njegovemu klijentu Balašu Piri. Tožil ju je subotički odvetnik Giula Vereb zaradi razžaljenja časti. Oba sta bila obsojena in sicer bo moral vsak plačati po 2000 dinarjev globe.

— Pletenine, trikotajo (zimsko perilo), nogavice, rokavice najceneje pri Osvald Dobec, Ljubljana, Pred škofijo 15. 73T

Iz Ljubljane

—lj Ban dravske banovine g. inž. Dušan Sernec odpotuje danes v Beograd na veliko vojaško proslavo, ki bo v soboto 6. septembra pri predaji novih zastav jugoslovenski vojski. Zato odpadejo jutri v petek običajni sprejemi pri njem.

—lj Član zbora ljubljanske opere gosp. Fran Rus slavi letošnje leto 40letnico, odkar je vstopil v operni zbor slovenske opere, ki je nastopala takrat še v stari Čitalnici. Ministrstvo prosvete mu je dovolilo benečično predstavo, ki se bo vršila v soboto 20. t. m. Peta se bo na izrecno željo g. Rusa Foersterjeva opera »Gorenjski slavček«. Vse njegove prijatelje opozarjamo, da se dobe vstopnice že od danes naprej pri dnevnih blagajni v operi.

—lj Obnove hiš. Na Sv. Petra nasipu je prebeleženo pritično poslopje št. 25 in enonadstropna hiša št. 27, oboje je lastni na Viktorja Rohrmann. V Trnovski ulici ima obnovljeno zunanost pritična hiša št. 17 g. Marije Babnik. V Vogelnji ulici je obnovil Rudolf Banovec pritično svojo domačijo št. 5. Je pa še nekaj večjih hiš in sicer na prometnih ulicah, cestah in trgih, ki imajo tako starišev in razdrapan omet, da kazijo svoje okolje. Najrajši bi jih navedli z imeni njih gospodarjev, pa za danes naj zadostuje samo rahel migljaj.

—lj Ulični napisi na hišah so na nekaterih cestah in ulicah potrebni obnove. Tako n. pr. je veliki napis v Trnovski ulici nečitljiv, ker manjka v njem polovica črk. Naj bi odločilni činitelji tudi uličnim napisom posvetili nekoliko pozornosti. Tako vsaj zahteva ugled slovenske prestolnice.

—lj Klop ob Trnovskem pristanu so v zelo slabem stanju. Naslonjala so polomljena, deske same pa vse prej kakor primerne za odpočitek in oddih številnemu občinstvu.

—lj Divji maček v tivolskem gozdu. Ko so zadnjo nedeljo prevažali in prenašali razne živali in zveri na sejmišče, so bili nekateri delavci tako nerodni in neprevidni, da jim je padel pokrov s kletke, v kateri sta bili dve divji mački. Povsem umljivo je, da sta vietnika porabila lepo priliko in bliskoma planila na bližnjo smreko. Enega begunca so kmalu dobili v pest in

ga prinesli z drevesa v vreči. Drugi se pa še veseli zlate svobode in ga brzokone ne bo več nazaj.

—lj Za rezervne oficirje. Svoje ljubljanske člane poziva Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani, da se udeležijo na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra v soboto 6. t. m. cerkvene slovesnosti v ru-kajšnji stolnici ob 10. dopoldn.

—lj Ogled lovskih razstave. Danes in vsak dan razen ob nedeljah in praznikih obhod po lovski razstavi pod vodstvom strokovnjaka. Zbirališče pri srednjem vrodu paviljona »G«.

—lj Plesna sezona 1930-31 se prične z zopetno otvoritvijo znane »Plesne šole mojstra Jenka«, ki se vrši začetkom oktobra — takoj, ko se g. Jenko vrne z inozemskega študijskega potovanja. 458n

Tovarna pohištva A. Amann, Tržič zopet razstavlja na vele-sejmu

—lj Christofov učni zavod, Ljubljana, vpi-suje samo še september vsak dan na Domobranski cesti 7. Vpisnina 20 Din, mesečna solnina 120 Din, revni in pridni go-jenci popust. Pouk se prične 1. oktobra. Dnevni in večerni tečaji. Zavod preskrbu-je službe.

—lj Ogled šumarske razstave. Danes in vsak dan razen ob praznikih in nedeljah obhod po šumarski razstavi pod vodstvom strokovnjaka. Zbirališče pred vodom paviljona »M« nasproti glavnemu vrodu.

—lj Prava jesenska megla, znanika je-seni, je ležala davi nad Ljubljano. Da pri-haja jesen, se čuti vedno bolj. Ulice so postale živahnije, vrtili so se letovi-ščari, dijači itd. Solariji so si naprtli svo-je torbice ter oživilili ljubljansko jutro, ki je bilo davi že tipično jesensko - megleno.

—lj Mala prometna nezgoda se je pri-petila davi na Marijinem trgu pred trgo-vino Šmalc. Nekaj avtomobilist (s francosko evidenčno številko) je podrl mlajšo kme-čko kolesarko, ki je zadobila pri padcu prasko na obrazu ter si umazala obleko. Službujoči stražnik je zasilil avtomobilis-ta, ki je po nezgodi avtomobil takoj usta-vil, uslužbenci trgovine Šmalc so pa umili kolesarko, narkar so se odpeljali avtomobilist, kolesarka in stražnik na policijo. Prometna nezgoda je privabila mnogo ra-dovednežev.

Iz Celja

—c V Celju se bo gradil trgovski kole-gij. V torek popoldne se je vršil v posev-tovalnici celjske mestne branilnice sesta-nek, kateremu so prisostvovali zastopniki celjskega sreskega gremija, nekaterih dru-gih gremijev, mestne in okoliške občine, Zbornice za TOI, Trgovskega bolniškega in podpornega društva, Zveze gremijev in časopisja. Sklenjeno je bilo, da se ustanovi poseben pripravljalni odbor, obstoječ iz 9 članov in sicer 4 zastopnikov celjskega sreskega gremija, 2 zastopnikov celjskega mestnega gremija, po enega zastopnika mestne in okoliške občine in ravnatelja celjske trgovske šole g. Marinko. Pripravljalni odbor bo izdelal pravila in sklical v najkrajšem času ustanovni občni zbor »vega društva« Trgovski kolegij v Celju, ki ima namen, zgraditi v Celju veliko pos-lopje, v katerem naj bi dobili stalni dom celjske trgovske šole in trgovsko nadatej-valna šola, sreski trgovski gremij, poleg tega pa bi bil v poslopiju urejen internat za otroke trgovcev in dijakke omenjenih dveh šol.

—c Velika prireditve celjskih pošt nih nižjih uslužbencev. Osrednje društvo niž-jih pošt nih in brzojavnih uslužbencev, po-družnica v Celju, priredi v nedeljo 14. sep-tembra t. l. ob 6. uri v Sokolskem domu v Gemberju veliko ljudsko veselico pod po-kroviteljstvom upravnika Celjskega pošt-nega urada g. A. Boca. Spored je zelo za-haven in bo sodelovala železničarska god-ba iz Celja. Ker je prireditve humanitar-na, je pričakovati čim obilnejši obisk.

—c Maturantska proslava celjske sloven-ske gimnazije. Kakor smo že poročali, se vrši po že objavljenem sporedu v soboto 6. in v nedeljo 7. t. m. svečana proslava 10. in 15. letnica mature vseh dijakov nekdanje slovenske gimnazije v Celju. Za proslavo vlada veliko zanimanje in bo udeležba nedvomno velika, ker je bilo vab-ljenih okrog 150 bivših dijakov. Večina udeležencev bo prisotna že v soboto zve-čer na prijateljskem večeru v Celjskem domu, ki se prične ob 20. uri. V nedeljo dopoldne bo maša zadušnica za pokojne g. profesorje in tovariške dijakke ob 9. uri (ne ob 8. uri, kakor je bilo prvotno dolo-čeno) v celjski župni cerkvi. Takoj po maši bo skupen odhod na celjsko pokopa-lišče na grob pok. prof. Suhača. Ostali pro-gram ostane nespremenjen.

—c Izgubljeni in najdeno. Izgubljen je bil usnjat pasji ovratnik z znakom št. 115. Ivanka Volfer iz Lisc je izgubila 31. av-gusta na desnem bregu Savinje pri kopan-ju svoj zlati poročni prstan, vreden 350 Din. Prstan ima na notranji strani vgravi-ran datum »14. X. 1923«. — V Razlagovi ulici so bila najdena očala. V Prešernovi ulici je bila najdena knjižica »Izkaz o šol-skem napredku«, glaseča se na ime Stanko Flis, Levce pri Celju. Na glavnem trgu je bila najdena rjava usnjata denarnica z različno vsebino, v mestnem parku na klo-pi pa je bil najden damski pisan solnčnik.

Ne gre.

— Možiček, danes boš moral na obed v gostilno. Kuharica je nam zho-lela.

— Pa poskusi sama kaj skuhati.

— Saj sem že poskusila, pa ne gre.

— Na konjskih dirkah.

— Danes imam pa res smolo. Stavil sem na zrebca, pa je zmagala kobila.

— Nikar se ne čudi, saj je docela razumljivo. Zrebec je galanten, pa je dal kobili prednost.

Med mešetarji na živinskem sejmu

Kako živino hvalijo, ponujajo, prodajajo in kupujejo - Nekaj prizorov iz mešetarskega življenja

Ljubljana, 4. septembra.
V Ljubljani je toliko sejmov, posebno zadnje čase, da se jih ne da spraviti v en koš. V Ljubljani se menda vse prodaja kar po vrsti, skratka Ljubljana je tržnica. Kako je s kupovanjem, ne vem, ali prodaja kaj nese ali ne, to pa me tudi ne zanima, ker nisem trgovec. Sam, čist idealizem me nosi po ljubljanskih sejmin. Dokaj čudni občutki bodo spreletavali kakega konjskega mešetarja, če mu bo padla tale pesnitev v oči. Kaj poreko pesniki, si pa niti ne upam domnevati. Mislim in upam pa, da se pesniki za take pesnitve še manj brigajo kot za svoje.

Poljane so mesarska četrt. Na Poljanah je več mesarjev kot hiš (med hišami je namreč precej hlevov), to je znana stvar. Zato je razumljivo, da je tam tudi klavnica. Mesarji so seveda bogati možakarji, kakor tudi pravi neka znana pesmica iz predvojnih časov:

»Tam na klavnici mesarji,
ti so vedno pri denarji,
radi vse vam prodajo,
kar si zaželi kdo...«

Mesarjem pa ni samo klavnica v po-nos, temveč tudi živinski trg pred klav-nico. Včeraj sem ga posefel — tisti imenitni sejem, kar moram povedati, ker javnost na moj poset ni bila opozorjena, pod kostanji ob Poljanski cesti — prašič-ki, voliči, kravice — ločeni, seveda po »ka-tegorijah«: vsak zase; ne vem zakaj mora biti tako, da se volji ne smejo štuliti med kravice, četudi izgledajo tako pomfno.

Naj bodo prve besede posvečene volom: sicer imajo baje ženske prednost, s čer-mer se pa žali moške, torej prvo srednji spol, da ne bo zamere. Voli so bili zastopani menda z vsemi pasmami, sicer pa to meni ni znano, samo zdelo se mi je, da so bili volji zelo raznovrstni. Tisti s strašnimi rogovi so menda ogrski, oni s krepkimi vratovi in repi pa menda pinc-gavski. Pa kaj bi to! Vol je vol, to pa tu-di ni nobena posebnost, če je ta ali oni tako zaplankan z gnojem, da mu niti ve-sten mešetar ne more dotipati slanine. Da, vole pretipavajo od vseh strani, tolčejo po bedrih ter jih hvalijo in graja jo, da člo-vek ne ve, komu bi verjel. Čudni ljudje se smukajo tam okoli živinice, nekaterim zavdarja iz ust po golažih in dalmatincu — pa niso kmetje. Na prvi pogled človek opazi, da niso ne škrici, ne brici, pa tudi ne kmečki strici. Nekateri nosijo dežne plašče in očala poleg krepkih gorjač, na nogah imajo obešene gamaše, pod bradami pa kravate iz 18. stoletja. Tu in tam se prerivajo med gručami kmetov ter piha-jo na duše prodajalcem ali kupcem. Ti ljud-je so brzcas mešetarji ali sejmski advoka-ti, ki znajo vedno plašč ali jadra obra-čati po vetru. Če jih najamejo kmetje pro-dajalci, barantajo zanje, vlačijo jim sku-paj kupce, da je veselje, če so pa v služ-bi kupcev, kmetov in mesarjev — gorje živini, niti ena dlaka ne ostane na njih ne-dotaknjena in ne skritizirana.

—Kupite, oča, še nikdar niste videli boljše vola; kdo vam pravi, da je »ku-marn«? — potipajte tu pod trebuhom! To vam je vol! Za vožnjo in za meso, kar hočete, ni izbiren, lahko ga krmite s sa-mo slamo ali pa z otrobi, pa bo še vedno dober. Kaj pravite, da je star? Oča, le da bi bili vi tako mladi! Seveda, roge že ima, pa tudi skopljen je, drugače pa bi bil tele, ne pa vol!

— Po čem? Ubogi kmetič ni mogel pri-ti niti do besede.

— Po 11 živa vaga, mitnico pa jaz plač-am.

— Seveda, tisti gnoj po bedrih — pa jaz, kaj ne? Ne boste me »opale«, ne!

— Za božjo voljo, oča, to je dovolj lep vol, ki ne potrebuje nikakega »bika-snjaja«. Kaj pa mislite! Če bi gospod vola doma počesal, bi bil tako lep, da bi si ga še pogledati ne upali!

— Po čem?

— Če hočete tako kot smo rekli, če pa ne, nam je še ljubše, vsak bo rad dal zanj vsaj po 12!

— Torej, po čem?

— Dajte kar 18 tisoč kron, pa je! Kar udarite!

Pri kravicah je pa še bolj živahno. Po-grabili so me kmečki mešetarji, to se pravi laiki, ne poklicni barantaci.

— Če mislite kupiti dobro mlekarico, kar to vzemite. Fina kravica! Potipajte! In poceni jo dobite! Mlada je in veliko mleka daje, pogledjte vime!

— Seveda, pomolzi je niste še danes, zato pa ima takšno vrečo!

— Koga? Saj ima vendar teleta! Saj jo je tele jutraj povleklo! Kar hitro se odločite, drugače bo prepozno!

Povlekel me je eden za rokav, pa spet

drugi od nasprotni strani, pri tem pa so hvalisali ubogo živinico tako, da sem bil kar pripravljen kravico kupiti, samo di-narčkov ni bilo, narkar se pa niti spomnil nisem. Udaril sem z mešetarčkom, da mu je kar v oči zagorelo od silnega veselja — ampak sem se mu tudi izmuznil med množico kot jegulja. Nato sem naletel na zanimiv prizor. Dva »koncesionirana« mešetarčka sta se kregala za mešetarino, namreč oba sta mešetarila, zaslužek pa je pobasal samo eden.

— Beži no, kneftra, jezik imaš res dolg, ampak nisi nič z njim naredil jaz sem pa kravo prodal!

— Koga si pa ti naredil? Kdo pa ima daljši jezik kot ti? Niti tista krava ne, ki sem jo jaz prodal!

Nato sem si ogledal še nekaj plemen-skih puišov, ki so žalostno krulili v svojih kletkah.

— Kupite goepod, najboljšo pleme bo-

ste imeli, najboljšega merjaščka imam! Samo 600 Din!

Na konjskem sejmišču. Joj, mrh za cete vlake! Rezget pa takšen, da človeka kar ušesa zabole. Kmetje vodijo za uzde konje in konjiče, dirkajo z njimi ter se pri tem opetajo z nerodnimi nogami še bolj kot stara konjska strašila. Lepih konj ni bilo na spregled, tudi interesentov ni bilo mnogo. Končno pa sem vendar zagledal kobilo, ki zasluži par besed.

Mešetarček je dirjal za njo gor in dol tako, da bi ga kmalu duša zapustila.

— Le pogledjte to je kobila, to je go-spodična! Vitka čez pas in noge, noge! Huda pa tudi ni, če ji podržite bič pod repom, ne brčne nazaj! Vidite, kako teše! To je cel konjski srček!

— Koliko?

— Tako poceni kobile sploh ne dobite! Samo 6 jurjev! Ne morete je preplačati!

— Ne vem, če bi kaj vlekla, mislim, da samo prazno kočijo po promenadi!

— Koga? To je pa že preveč! Vse takšne ljubljanske osle kot si ti vleče naen-krat! Saj, če nisi zadovoljen jo pa pripel-ješ nazaj! Pa kaj bi govorili! Takšne ko-bile nisi niti vredni! se je razburjal vnet barantac.

Pri drugi skupini pa so se kregali ob odkritosrčnih rebrih neke konjske smrti sami kmetje brez mešetarja.

— Ta je pa res strašno grd! Sama kost in koža!

— Saj ga lahko zredite! Za vožnjo je strašansko dober, ni boljšega, boste videli, samo nakrmiti ga bo treba!

— Seveda, če bo hotel jesti!

— No, ali ne vidite, da je sit, če bi ne hotel žreti, bi bil lačen, ali ne?!

— Ta mi bo prvi dan poginil pri jastih in ovsu! Nak, za konjederca ga ne kamim kupiti. Konjskemu mesarju ga prodajte! je besedičil kmet.

— Saj bi ne mogel narediti niti ene salame iz njega, četudi bi rep dodal k me-su! se je norčevala kmetica.

— Iz vašega jezika pa bi se dala na-praviti poštena salama, takšna kot je oni-le dimnik pri klavnici! se je hudovolj pro-dajalec.

Šel sem, ker sem se ustrašil, da bi ne naredili še iz mojega jezika salame.

NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato
13 najcenejše!

Navihani Mihec.

Na dvorišče prileti poštni golob, ki ima obroček na nogi.

— Papa, tega moraš pa takoj izpu-stiti, pravi Mihec očetu.

— Zakaj pa?

— Ker je oženjen.

— Če se vmešava možki.

— Marička, že stokrat sem vam re-kel, da je treba vsaj največje pajče-vine omesti, pa sem že zopet našel ve-liko na divanu. Ometel sem jo in vrgel v peč.

— Križ božji, gospod, to bova ple-sala! Saj ste vrgli v peč ples

Augustus Muir:

90

Krog zločinov

Roman

— Denar je tam, — je dejal Bentley. — Več sto funtov — videl sem jih. — Oči so se mu zasvetile, ko je nadaljeval: — Poleg denarja je tam duplikat procesa sublimacije premoga. Bil sem davi navzoč, ko ga je vprilo Caspiana spravljal v železno blagajno.

— Duplikat? To je celo bogastvo za lopova, ki proda duplikat v inozemstvo. Komaj je izgovoril te besede, že je bil Eastwood pri telefonu. Čez nekaj sekund je bil zvezan.

— Najhitrejši avtomobil, ki mi ga morete poslati, Hendrey! Najhitrejšega, kar jih imate pri rokah! Zdal sem v Caspianovi hiši. Čakal bom tu. Poskusim svojo srečo v High Lodge, da zasahim še Sternholda. Opozorite policijsko stražnico v Chelmsfordu — da bo pripravljena.

George je pregovoril svojega očeta, da je odšel domov z dr. Drytonom, ki je povabil oba k sebi. A čez četrte ure je sedel z Eastwoodom v najhitrejšem avtomobilu, kar jih je imela policija pri rokah.

— Ne razumem samo, — je dejal George, ko je drvel avto po praznih ulicah, — kako se je mogel Caspian tako daleč spozabiti. Vse je ležalo pred njim, plemstvo in druge časti so mu bile zagotovljene. Kaj neki ga je napotilo, da je postal zločinec?

— Njegova skrivna strast ali bolje rečeno podlost. Caspian je bil kvartoprec — slepar, — je odgovoril detektiv. — To je imel v krvi. Bil je pa dovolj prebrisan, da je znal vse skriti pred ljudmi, s katerimi je imel opraviti. Pred leti je pa prišel v zadrego in moral si je nekako pomagati, sicer bi bila igra izgubljena. To je bil pravi vzrok — to in pa Sternhold.

— Kako se je pa Sternhold zapletel v to afero?

— Sternhold si je že znal ugledati pot do profesorjevega zaupanja. Caspianove zveze s Scotland Yardom so mu nudile zadostno jamstvo, kolikor ga je potreboval za ponarejanje denarja. Premeten Sternhold je znal najti pot do bogastva. Da se reši, se je Caspian zvezel z njim. Sicer pa menda ni bilo treba posebnih priprav za njegov padec. Eastwood si je prižgal cigareto in nadaljeval:

— Kar se je zgodilo potem, je bilo neizogibno. Sternhold je začel neusmiljeno odrinati Caspiana in izsesavati njegovo kri. Caspian se je pogreznil tako globoko v blato, da je videl svojo rešitev samo v tem, če prepusti vse Sternholdu, sam se pa umakne iz javnega življenja. Dejal bi, da je slutil, kaj se pripravlja v Scotland Yardu, kajti zadnje čase je bil zelo oprezen, da bi ne proglasil ponarejenih bankovcev za priste. In v tem trenutku nastopi Molly Langtonova.

— Saj baš njene vloge ne razumem, — je dejal George.

— To je zelo enostavno, — je nadaljeval Eastwood. — Caspian je bil njen varuh, upravljal je premoženje sira Abbota, ki je čakalo zakonitega dediča. In ker je vedel, kako ogromna je dedščina, je sklenil polastiti se je. Ignoriral

je Williama Carberya, advokata iz Elmbridge in posrečilo se mu je na lastno pest izslediti Molly Langtonovo. Ironija usode, poročate. Dejstvo je, da jo je našel v službi enega svojih agentov.

Spoznal je, kako bi se dal položaj najbolje izrabiti. Sklenil je zastrašiti jo, da bi privolila v poroko z njim in da bi se mogel polastiti njene ogromne dedščine. Mislim, da bi se mu bilo to posrečilo, da ni bilo Julije Farrove. Ona je namreč imela dokumente o Molly Langtonovi, pa mu jih ni hotela dati.

Slednjič so jih morali Caspianovi agenti polastiti s silo. Viktor Hallam je bil med onim napadom ali umorjen ali pa slučajno ustreljen. Julija Farrova bo morala odgovoriti na nekaj neprijetnih vprašanj, ko jo v Newyorku aretirajo. Zdal je namreč na morju na poti v Ameriko z nekim italijanskim grofom — oba pod izmišljenimi imeni.

Eastwoodov glas je bil vesel, ko je tako govoril v Georgom. Ko sta se pa bližala High Lodge, je začela njegova zgovornost pojemati. George ga je prepuštil njegovim mislim, kajti njegovi lastni živci so bili skrajno napeti.

Zdelo se je, da mu je na Mollyni varnosti ležeče več, nego na čemurkoli na svetu. Vedel je, da ne bo odnehal, dokler je ne najde, če že ne zve v High Lodge, kaj se je zgodilo z njo.

Ko sta privozila na vrh hriba, se je Eastwood nagnil naprej.

— V enem oknu vidim luč, — je dejal in vrgel cigareto proč. — Torej vendar še niso splavale vse nade po vodi. Kaj takega pa res nisem pričakoval.

Policijski avtomobil se je naglo ustavil pred visokim zidom. Da ni bil šofer tako previden in hladnokrvnen, bi bil zavozil z vsilo v veliko limuzino, stoječo brez luči na cesti.

V naslednjem hipu je počil strel. Eastwood in George sta presenečeno obstala, potem sta pa hitela po stezi proti hiši. Edino razsvetljeno okno je bilo v pritličju. Eastwood, ki je bil spredej, je pogledal skozi okno.

Kriknil je in pomignil Georgu, naj tudi on pogleda. George se je nagnil in pritisnil čelo na šipo.

Na preprogi pri peči je stala Molly Langtonova in zakrivala obraz z rokami. Iz njenih oči je odsevala groza. Pred njo na preprogi je ležalo telo Marca Sternholda s krvavo rano na vratu. Pri mizi je stala sključena postava starega Kempa z revolverjem v roki, iz katerega se je še kadilo.

Starec se je zagovarjal z drhtečim glasom in ko je odhajal s policijske stražnice, je svedeno zatrieval, da je storil svojo sveto dolžnost, ko je rešil Molly Langtonovo iz krepeljev grbastega pohotneža.

Ubožec, — je zamrmral Eastwood. — Bomo videli, kaj se bo dalo storiti zanj. Saj mu glede na izredne okoliščine ne morejo odmeriti posebno visoke kazni. Če bi bil ubil Sternholda, ne pa samo ranih, bi seveda ne ušel prislilnemu delu na Broadmooru. Kaj je to? Zdi se, da je rešilni avto že prišel po Sternholda.

Ali ste že naročeni na ilustrirano tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“?

Američanke v javnih poklicih

Najbolje plačana ženska na svetu je Mabel Willebrandt, ki dobi 50 tisoč dolarjev na leto

V Zedinjenih državah Sev. Amerike je okrog 9 milijonov žensk v javnih poklicih. To ni mnogo, če pomislimo, da šteje Amerika 115 milijonov prebivalcev. Iz strukture ameriške družbe pa vemo, da tam ni treba delati vsaki ženski, dočim pri nas s prav redkimi izjemami mora. Poleg žen, ki morajo tudi v Ameriki služiti sebi in svoji rodbini kruh, je tam mnogo žensk, ki služijo za komfot, iz dolgega časa ali pa iz ljubezni do dotičnega poklica. Za mnoge ženske so javni poklici tudi zapeljivi, ker zasedejo pogosto dobro plačana vodilna mesta v industriji, trgovini in v svobodnih poklicih kot tajnice, urednice, aranžerke itd.

Trem okoliščinam, ki so vzrok, da se ima ameriška ženska zahvaliti za svoj izjemni položaj v družbi. V Ameriki je bila žena že od nekdaj možu družica, ki mu je pomagala delati ter delila z njim dobro in zlo. Ameriške ženske so pa tudi neprimerno bolj energične in bojovite, kakor naše. Končno ne smemo pozabiti, da so Američanke izborno organizirane. Razdeljene so v dva tabora in sicer Federation of Womens Clubs in National Womens Party. Gosta mreža ženskih klubov in društev skrbi za stalne stike med ženskami in malo je Američank, ki bi ne pripadale z dušo in telesom nobenemu poklicu. Radikalnejši del ameriškega ženstva zahteva za ženske enake pravice in enake dolžnosti z moškimi, še radikalnejša struja se pa poteguje celo za privilegije in posebno zaščito žensk v javnih poklicih, torej za nekakšno nadrejenost ženskega spola.

Američanke se že dolgo bore za nočno delo žensk. Nekatere ameriške države prepovedujejo ženskam nočno delo, ki je zelo dobro plačano. V dotičnih državah zahtevajo ženske, naj vlade umaknejo to prepoved, češ, da so v primeri z moškimi zastopane, ker ne morejo tako dobro zaslužiti, kakor oni. Ženske hočejo imeti dostop do vseh 572 poklicev, dočim so zdaj zaposlene samo v 35. Najmočnejšo organizacijo imajo v konfekciji zaposlene ženske, kjer si regulirajo plače tako, kakor moški v veliki organizaciji Trade Union. Šurno delo je zakonjeno samo v nekaterih državah. Povprečna meza navadnih tovarniških delavk znaša tedensko 42% mezde navadnega delavca. Tudi učiteljice in profesorice niso vedno enako plačane z moškimi. In za izenačenje plač bijejo zdaj Američanke najhujši boj. Vlade nekaterih držav so določile minimalno tedensko plačo 15 dolarjev, nekatere so pa šle celo na 10 do 8 dolarjev. Med delavkami je tudi mnogo zamork, ki delajo po 54 ur tedensko in so zelo slabo plačane. Toda v Ameriki ne gledajo na delovno dobo, tam jim gre samo za zaslužek, za dolar. In v tem pogledu so ženske mnogo na slabšem od moških. Splošno velja načelo, da je med moško in žensko mezo razlika tem manjša, čim više gremo po lestvi viš-

jih in bolje plačanih poklicev. Na najboljše plačanih mestih v industriji, trgovini in svobodnih poklicih pa ta razlika sploh izgine.

V Ameriki torej honorirajo zmožnosti, s katerimi se ameriška ženska udeležuje prav tako, kakor moški. Skoraj izključno ženskam so dostopna vodilna mesta v konfekcijski stroki in modnih salonih. Zelo uspešno tekmuje ženske z moškimi tudi v vodstvu restavracij, delikatesnih trgovin in čajarn, katerih je v Ameriki nebroj. Najbolje so pa plačane umetnice vseh vrst. Največjo plačo na svetu sploh ima Mabel Willebrandtova, pravna svetovalka newyorške letalske družbe Aviation Corporation. Njena letna plača znaša 50.000 dolarjev. V Newyorku in drugih večjih ameriških mestih je v javnih poklicih na vodilnih mestih mnogo žensk, ki dobivajo mesečno nad 1000 dolarjev plače. Večina so se povzpelle tako visoko s stradanjem, železnim voljo, vztrajnostjo in jeklenimi živci. Le redke se poročijo, kajti za možitev navadno nimajo časa. Žive dobro in nastopajo elegantno, kar je pa tudi vse, kar jim more nuditi življenje razen dela.

Sreča v ljubezni in igri

Pregovor pravi, da kdor ima srečo v ljubezni, je nima v igri in nasprotno. Včasih se pa pripeti, da človek nima sreče ne v ljubezni, ne v igri. Redkejši so primeri, da ima kdo srečo v tem in onem. Tak srečnejši je bil blaginjak pariške veletrgovine August Silvain, ki je že stal z eno nogo v ječi, pa se je srečno izmuznil iz zagate. Mož je bil do ušes zaljubljen v lepo, svetlo strojepisko Suzano, uslužbeno v isti trgovini. Dekle pa ni bilo samo zelo lepo, temveč tudi zelo razvajeno. Njene toalete in kozmetična sredstva so požrla velik del Silvainove plače. In ko so bili Silvainovi žepi skoro že prazni, se je Suzana naenkrat spomnila, da bi si rada ogledala znano francosko letovišče Deauville, kjer se je baš vršila letoporna konkurenca za naslov miss Evropa.

Ni ni pomagala Silvainu zatrijevati, da nima denarja. Trdovratno dekle je vztrajalo na svojem in blaginjak si ni znal pomagati drugače, nego da je vzel iz blagajne 100.000 frankov. S tem denarjem sta se odpeljala zaljubljenca v Deauville in nekaj dni sta se imenitno zabavala v najelegantnejši družbi. Suzana je lahko občudovala kraljice lepote, posecala plese in nočne lokale, pa tudi v igralnico sta zaljubljenca rada zahajala.

Končno je prišel čas vrnitve v Pariz. Silvain, ki je postal na ljubo svojemu dekletu defraudant, bi se ne bil vrnil tako pogumno v Pariz, da ni bil temeljito pripravljen na vsako presenečenje. Komaj je stopil iz vlaka, sta pristopila dva detektiva in ga aretirala. Silvain se pa aretacije ni prav nič ustrašil. Ko so mu na policiji povedali,

da je aretiran, ker je poneveril 100.000 frankov, je segel mirno v žep in potegnil iz njega 100 bankovcev po 100 frankov. Šef veletrgovine, v kateri je bil Silvain uslužben, je rad odstopil od tožbe, ker je dobil denar nazaj, policija je pa blaginjaka takoj izpustila. Silvain je imel namreč v igralnici čudovito srečo. Priigral je toliko, da mu je ostalo razen 100.000 frankov, katere je vrnil v blagajno, še dovolj, da bosta lahko z ljubico nekaj časa v Parizu dobro živela.

Španski kralj za Albrechta

Madridski listi poročajo o senzacionalnem preokretu v zadevi morganačnega zakona nadvojvode Albrechta. Španski kralj Alfonz je dobil kot najbolj katoliški evropski vladar od Albrechta Habsburškega brzojavko, v kateri ga prosi, naj zastavi svoj vpliv pri papežu, da se prvi zakon ge. Rodnaya razdere. Kralj Alfonz je res prošil papeža, naj ugodí Albrechtovi želji. Zadeva se bo obravnavala v Vatikanu. S tem seveda še ni rečeno, da bo prvi zakon ge. Rodnaya cerkveno razveljavljen, toda v diplomaciji je mogoče vse. Madžarski listi so pa prišli na dan z drugo senzacijo, ki sicer ni nova, pa so jo pa doslej prikrivali. Zita je dala kot dosedanjí poglavar Habsburškega rodu Albrechtu dovoljenje za poroko. To je tudi razumljivo, kajti s tem je odstranjen najnevarnejši Otonov tekmeec odnosno pretendent na madžarski prestol. Zita je Albrechtu k poroki brzojavno čestitala. Čestital mu je tudi Oton.

Drugo važno vprašanje so Albrechtove dedne pravice. Ali ga more razdediniti njegov oče Friedrich, ki je hčerke že v polni meri izplačal? Baje je tako svojeglaven, da bi bil zmogel tega. Njegova veleposestva obsegajo samo na Madžarskem okrog 40.000 ha. Poleg tega zahteva, da mu morajo vrniti veleposestva na Poljskem, v Jugoslaviji in Rumuniji, kjer ima nad 100.000 ha rodovitne zemlje in gozdov. Zadeva je v rokah mednarodnega sodišča v Haagu in ni izključeno, da se bo nenasičnemu Habsburžanu posrečilo dobiti vsaj masno odškodnino, če že ne veleposestev samih.

Albrechtova žena se je civilno že davno ločila. Drugače bi se sploh ne mogla civilno poročiti z Albrechtom. Vest, da njen prvi zakon še ni razveljavljen, se nanašajo na ločitev po cerkvenem pravu. Odprto je še vprašanje dostojanstva Albrechtove žene. Nekateri madžarski listi pišejo o nji kot o gospe Habsburg-Leibach (njeno rodinsko ime), drugi pa trdijo, da ji je Horthy ponudil naslov grofice Besnyó po Albrechtovem veleposestvu, kamor sta odpotovala zakonca na počitnice. Albrecht hoče napeti vse sile, da ji pripori naslov habrurške nadvojvodinje. Rodbina bivšega nadvojvode Friedricha je pa izjavila, da je bil civilni zakon bivšega nadvojvode Albrechta sklenjen brez vednosti in proti volji roditeljev. Njegova sedanja žena ne bo pod nobenim pogojem priznana za članico nadvojvodske rodbine.

Podpirajte Osrednjo protituberkulozno ligo!

Pričetkom šolskega leta

imajo starši velike izdatke za šoloobvezne otroke in dijake, zato opozarjamo, da si ogledajo našo bogato zalogo narejenih oblek in zimskih suknj znamke „TIVAR“, katere prodajamo po originalnih tovarniških cenah. Kdor kupi pri nas obleko, si prihrani ogromne izdatke, ker so cene „TIVAR“ oblek sledeče:

Oblekce za otroke od 3—6 let	Din 110.—
Oblekce za fante od 7—10 let	130.—
Oblekce za fante od 11—15 let	200.—
Oblekce za moške vsake velikosti	240.—
Oblekce za moške vsake vel., boljše	250.—
Raglan za fante	250.—
Raglan za odrasle	450.—
Zimske suknje	300.—
Posamezne hlače	89.—
Modne hlače	150.—
Volnene strukse hlače	150.—

Razen tega opozarjamo, da imamo vedno v zalogi fine črne in modre kamgarn obleke od Din 690—790.

Izvrstna izdelava. Blago dobro.

Cene brez konkurence. Postrežba solidna.

Samoprodaja „TIVAR“ oblek

IVAN KOS, družba z o. z., LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 23 in Celovška cesta 63.

2305

„Geco“

patrone z nemškim »Rothweilskim« smodnikom in nove vrste lovske patrone znamke »R«, napolnjen z nemškim Hasloch brezdimnim smodnikom, ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg šte. 9.

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najlažjša in najmodernejša tipa najboljših svetovnih tovarn Otrški vozički, od najpraprtejšega do najfinjšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli. Velika zbera, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniški franko.

•TRIBUNA• F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Makulturni papir

kg à Din 4.—

prodaja uprava Slovenskega Naroda,

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakmo! — Na vprašanja brez znakmo ne odgovarjamo. — Najmanjši oglaš Din 5.—

TRGOVINA

s špecerijo in železnino, na najprimernejšem kraju, pripravna tudi za manufakturo, dobro ideoča, se odda v najem. Obstoji nad 60 let. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 2349

DEKLE ZA VSE

hišne posle, večja kuhanja, pranja perila, sprejme družina z dvema otrokoma v Azanji pri Smederevski Palanki. Za poljsnila se je obrniti na lekarno Nikolajevič, Azanja pri Smederevski Palanki, Srbija. 2347

PEKARNO

na zelo prometnem prostoru v večjem mestu s stanovanjem in popolnim inventarjem, vsled boleznih in družinskih razmer odдам. Odstopnina nizka, najemnina zmerna, eksistenca sigurna. Ponudbe na naslov: A. Mordej, Zagreb, Vlaška ulica 129. 2348

PRVOVRSTEN ŠOFER

za na avtobus se sprejme takoj. — Pismene ponudbe pod »Zanesljiv in vreden« na upravo »Slov. Naroda«. 2352

Malinovec

z najfinjšim sladkorjem vkuhan, brez vsake kemične primesi, garantirano naraven, se dobi v lekarni Dr. G. Piccoli, Ljubljana. — 1 kg 20.— Din, pri večjem odjemu ceneje. Razpošilja se po pošti in železnici. 58/T

ČOLNI

na Ljubljani se izposojujejo za transformatorem v Trnovskem pristanu. 2333

MODROCE

la afrik močno blago Din 240.— spodnje modroce, mreže, posteljne odeje najceneje kupite pri

RUDOLF SEVER

Marijin trg 2. Zahtevajte vzorce! 29/T

Deske

IIIa za obijanje, kratke za mizarje, oblane za pode prodaja po zelo nizki ceni »ILIRIJA«, LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 46. Telefon 2820 in 25—95. 71/T

Klavirje in pianino

„Dalibor“ (ČSR) opetovano razstavljamo na Velesejmu v Ljubljani, paviljon E od 31. VIII. do 15. IX. 1930. Izrabite to priliko za nakup prvovrstnega instrumenta »Dalibor« poceni in pod ugodnimi plačilnimi pogoji. 72/T

Obiskovalcem

velesejma

se vlijudno priporoča velika zaloga in razstava dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških in igračnih vozičkov. Prvovrstno blago, nizke cene. Ceniki franko. — »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4 (postaja cestne železnice). 2342

Ob 4, 1/8 in 1/4 10

Govoreči film

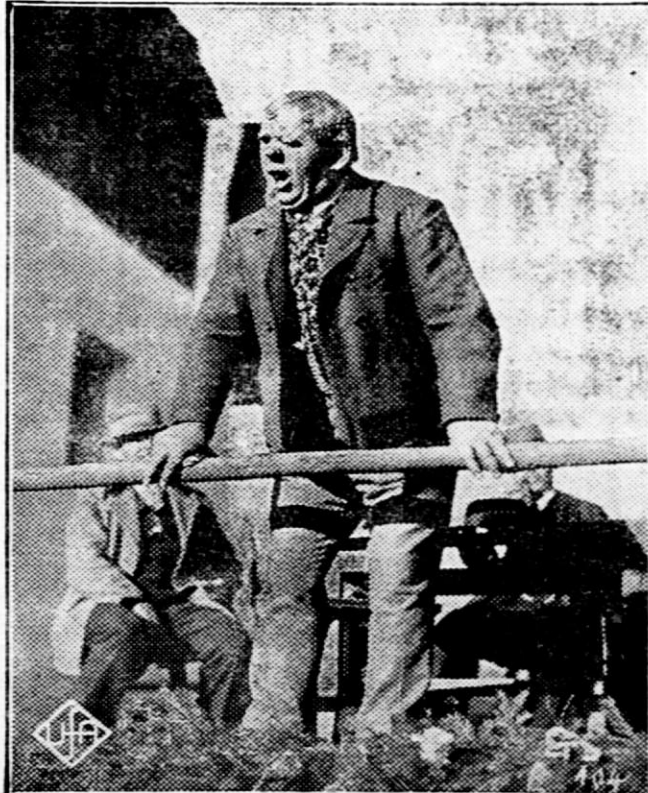
Nesmrtni potepuh

Izven sporeda: 1. Foxov zvočni tedenski žurnal in zvočna groteska »Poročna koračnica«!

Predprodaja vstopnic dnevno od 11. do pol 13. ure.

„Elitni kino Matica“

Telefon 2124

Srečke

državne razredne loterije

za III. razred so dospele.

Opozarjamo vse posestnike pri nas kupljenih srečk, da je rok za obnovitev srečk določen do 5. septembra in jih prosimo, da srečke pravočasno obnovijo.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

IMAJO OGLASI V NJEM SIGUREN USPEH
* DINI SLOVENSKI POPOLNEVNIA *
* Slovenski Narod *